

گروه گردشگری - این آداب و رسوم، همراه با ادبیات و موسیقی، میراث فرهنگی ارزشمندی هستند که نه تنها لحظه‌های زیبایی را در زندگی مردم می‌سازد، بلکه پیوندهای عمیق فرهنگی و اجتماعی را تقویت می‌کند. هدف از سنت «برفی کردن»، تقویت روابط اجتماعی و جشن گرفتن طبیعت زمستانی است که با غذاهای محلی مانند آش و شیرینی‌های مختلف همراه می‌شود. خسرده آیین «برفی کردن» در هر منطقه‌ای متفاوت است و با بازی‌ها و مراسم‌های متفاوت اجرا می‌شود.

در ادامه، چند نمونه از اجراهای «برفی کردن» در نقاط مختلف ایران اشاره می‌شود:

«در منطقه جاسب، از شهرستان محلات، هم‌زمان با نخستین بارش برف، زنان آبادی در فکر «برفی کردن» دوستان و خویشان می‌افتند. مقداری برف را در دستمالی می‌بندند، به گونه‌ای که مشخص نباشد و به پسر نوجوانی می‌دهند که آن را به خانه یکی از دوستان یا خویشاوندان برود. به پسرک که حتماً باید چست و چابک باشد، سفارش‌های لازم را می‌کنند که به تله نیفتد.

وقتی پسرک به خانه مورد نظر می‌رود و دستمال را تحویل صاحب‌خانه می‌دهد، باید فراز کند و بگوید: «برفی شدید». اهل خانه‌ها را دنبال می‌کنند، اگر او را گرفته، با مهریانی به درون خانه می‌برند و با شرمه یا دوده پشت دیگ صورتش را سیاه می‌کنند و مقداری نخود و کشمش در جیب او می‌ریزند و می‌گویند: «به مادرت بگو زحمت کشیدی، انشاءالله مبارک است». پسرک به خانه برمی‌گردد و به مادرش می‌گوید: «دووم» سیاه‌کرن، یعنی صورتش را سیاه کرده.

آن وقت اهل خانه تدارک آش‌رشته را می‌بینند و ضمن معذرت‌خواهی از برنده بازی، او را به همراه اعضای خانواده برای ناهار یا شام دعوت می‌کنند؛ اما اگر پسرک که برف را برده، موفق به فراز شود، برنده بازی محسوب می‌شود. از این رو، خانواده‌های که برف را گرفته‌اند، آش تهیه می‌کنند و با خوش‌رویی به خانه پسرک رفته، همه اعضای خانه را برای خوردن آش دعوت

سنت «برفی کردن» در ایران و تاجیکستان

«برفی کردن» یکی از سنت‌های کهن زمستانی در مناطق سردسیر ایران و کشورهای همسایه مانند افغانستان و تاجیکستان است. این رسم معمولاً با نخستین برف سال آغاز می‌شود، که در جریان آن، مردم با بردن برف به خانه یکدیگر یا با انجام بازی‌های خاص، مهمانی‌هایی ترتیب می‌دهند.

در آبدی‌های دیگر آن مانند مَخولات و فیض‌آباد، مقداری برف را در پاکتی می‌گذاشتند و آن پاکت را در بقیچه‌ای می‌پیچاندند و به خانه دوست یا خویشاوندی می‌فرستادند. شخصی که بقیچه را می‌برد، معمولاً از میان زن‌ها یا خدمتکاران انتخاب می‌شد، تا بتواند به اندرونی برود و بقیچه را تحویل کدبانو بدهد. در آباده‌هایی که بسته برف را می‌برد، همین که بسته را می‌داد، می‌گفت: «برف ما خانه شما، کاجی شما خانه ما»، بازنده باید کاجی می‌پخت و مهمانی می‌داد. در آباده کاجی با آرد و روغن و شیر و زردچوبه درست می‌شود.

اگر کسی که برف را برده بود، دستگیر می‌شد، سه‌پایه آهنی اجاق را به گردنش می‌آویختند و آن قدر او را نگه می‌داشتند، تا خانواده‌اش می‌آمدند و به ساخت خود اعتراف می‌کردند. آن زمان سه‌پایه را از گردن آن فرد برمی‌داشتند. در «دشت بیضاء» از آبادی‌های شهرستان آباده اگر قاصد را دستگیر می‌کردند، رویش را سیاه

می‌کردند و الکی روی صورتش می‌گرفتند و در آبادی می‌گرداندند. همچنین در صنعا از توابع آباده، اگر آورنده برف دستگیر می‌شد، مقداری آب بر سر و رویش می‌ریختند و سه‌پایه به گردنش می‌آویختند، تا خانواده‌اش بیاید و با پرداخت جریمه او را آزاد کند. جریمه نیز مقداری خوردنی مانند کشمش، برکه زردآلو، سنجد و بادام بود.

«در اقلید فارس به بهانه فرستادن «لقمه محبت» یا «کاسه همسایه‌گری» بر فوکی یعنی تحفه و هدیه همسایه سعی می‌کردند فرد مورد نظرشان را «برف‌فوکی» کنند. فردی که بسته برف را می‌داد، فریاد می‌کشید: «برف‌فوک ما خونه شما، امشو می‌شیم مهمون شما» و بلافاصله فرار می‌کرد. اگر او را می‌گرفتند، سه‌پایه اجساق را به گردنش می‌آویختند و جارویی

به پشتش آویزان می‌کردند، به گونه‌ای که حالت دم‌پیدا می‌کرد و با همان وضعیت او را از خانه بیرون می‌کردند. نکته جالب در اقلید این

بود که هنگامی که فرد آورنده برف را دنبال می‌کردند، اگر او خود را به حوض آبی می‌رساند و دستش را در آب می‌زد، از مجازات معاف می‌شد.

«در برخی از روستاهای شهرستان خمین، پس از بارش نخستین برف، افرادی که برای برف‌رویی به پشت‌بام خانه‌های خود می‌روند، از طریق دربیچه بخاری یا دربیچه آشپزخانه مقداری برف به درون خانه همسایه می‌ریزند و به این طریق آن‌ها را برفی می‌کنند. پس از این کار با صدای بلند همسایه را صدا می‌زنند و می‌گویند: «برفی ما از شما». همسایه که متوجه برف ریخته شده در خانه می‌شود، آماده برایی مهمانی می‌شود.

«در برخی از شهرهای مازندران و گرگان نیز در سال‌های دورتر رسم «برفی کردن» رایج بود، با این تفاوت که آن‌ها چنین رسمی را محدود به نخستین برف نمی‌کردند و هرگاه برف می‌بارید، آن را به جا می‌آوردند. آن‌ها روی کاغذی «برف‌نامه» می‌گفتند.

سبب ظرفی غذا یا مقداری پارچه را به همراه آن «برف‌نامه» در بقیچه‌ای می‌پیچاندند و به پسرشان می‌دادند تا ببرد و به دست خاتم خانه مورد نظرشان بدهد. پسرک معمولاً می‌گفت: مسادرم این غذا را بختم، مقداری هم برای شما فرستاده است.

یا اگر در بقیچه، پارچه گذاشته بودند، چنین می‌گفت: «مادرم گفت از این پارچه می‌خواهم بخرم شما هم نگاه کنید، ببینید جنس آن خوب است یا نه». اگر بقیچه را باز می‌کردند، بازی را ساخته بودند، ولی اگر پسرک را می‌گرفتند یا دوده‌دیگ رویش را سیاه می‌کردند. آن قدر این کار را ادامه می‌دادند، تا پسرک فریاد می‌کشید: «مهمانی به گردن من». او باید چندین بار این جمله را تکرار می‌کرد، تا ره‌ایش کند. پس از آن با همان روی سیاه به خانه برمی‌گشت و به مادرش می‌گفت تا تدارک مهمانی را ب

دستارخوان» (سفره) می‌گذارد، پس از خداحافظی هنگامی که کمی از خانه دور می‌شود، اطلاع می‌دهد که «برفی» آورده و در فلان‌جا گذاشته است. پس از آن به سمت خانه خود می‌گریزد. اگر تا پیش از رسیدن به خانه، دستگیرش کنند، خانواده او باید مهمانی بدهند، در غیر این صورت برنده بازی محسوب می‌شود و حریف مهمانی می‌دهد.

«برفی» را از روستایی به روستای دیگری می‌فرستند. در چنین موردی، فرد حامل «برفی» با اسب به روستای مورد نظر می‌رود. پس از گذاشتن نامه و اعلام آوردن «برفی» با اسب به سمت روستای خود می‌گریزد. اهل روستا نیز او را با اسب تعقیب می‌کنند.

در این صورت اهالی هر دو روستا به کمک «نمایندگان» خود می‌آیند. مثلاً اگر فاصله روستاها زیاد باشد، ساکنان روستایی که «برفی» فرستاده‌اند، در بین راه «پایگه» برگزار می‌کنند، یعنی اسب‌های دونه‌ده و چالاک را زین و لجام زده، به‌طور آماده‌باش نگاه می‌دارند که اگر لازم باشد اسب تازه‌نفسی در اختیار نماینده خود قرار دهند.

اگر تعقیب‌کنندگان بتوانند حریف را پیش از رسیدن به روستای او دستگیر کنند، برنده بازی محسوب می‌شوند و در غیر این صورت بازنده‌اند.

در برخی از این مناطق نیز اگر شخص آورنده «برفی» را دستگیر کنند، رویش را با دوده دیگ سیاه و برعکس سوار خر می‌کنند و او را در آبادی می‌گردانند و می‌گویند: «این سزای کسی است که برفی می‌آورد و دستگیر می‌شود». در هر حال، بازنده باید ضیافتی ترتیب بدهد و از طرف مقابل پذیرایی کند.

گروه هتل های تاپ تورز

هتل ویدا

هتل بزرگ کوروش

021-8586
www.ttgroup.ir
@Toptours_Group
ttgroup.ir

مسیر جدید پروازی کیش - کرمان - کیش

KERMAN

مسیر پروازی جدید

کیش - کرمان - کیش

KISH

روزهای یکشنبه و چهارشنبه هر هفته

روابط عمومی و امور بین الملل

شرکت هواپیمایی کیش

هواپیمایی کیش KISH AIR

۴۴۴۲۴۹۶۹

پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش

۴۴۴۲۴۹۹۹

گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش

اقتصاد کیش

روزنامه